

Op zaterdag 26 september 2020 stelde de jury van de Boekenbon Literatuurprijs de Shortlist vast. Met dit juryrapport motiveert zij haar keuze voor de genomineerde titels:

- Amen, Marcel Möring
- Gloria, Koen Sels
- Pastorale, Stephan Enter
- Waagstukken, Charlotte van den Broeck
- Zwarte schuur, Oek de Jong

De jury 2020 bestond uit de volgende zes personen:

- Jan Dertaelen
- Sofie Gielis
- Sebastiaan Kort
- Maartje Kroonen (tot 1 april 2020)
- Daan Stoffelsen
- Jeroen Vullings

Amen, Marcel Möring

Amen volgt achterblijver Samuel Hagenau - een door zijn vrouw verlaten man. Het is voor hem een raadsel waarom zij er een punt achter zet. Gravend tussen flarden herinnering, vaak in een gedachtestroom, ontleedt Hagenau hun relatie. Als archeoloog is het zijn tweede natuur om diepe

lagen op te zoeken. Dus peutert hij aan elk herinnerd detail. Dus schraapt hij door verschillende lagen tot zijn verleden en heden elkaar raken. Dus kijkt hij als hij op een verbrande auto stuit wat eronder zit. Onder het wrak blijkt een lijk te liggen. Van een al jaren vluchtende RAF-terrorist. In een mysterieuze rituele houding. Het politieonderzoek dat daarop volgt, doet Hagenau's aardlagen schuiven en botsen. En trekt zijn naar binnen gericht blik de buitenwereld in.

Amen is een geconcentreerde, krachtige roman die tast naar wat er overblijft als de kern verdwijnt. Of die kern nu een concentratiekamp is, een geliefde, je dochter of de daad van verzet waar je eens in geloofde. Het

is in deze tijden van doorgedreven politieke correctheid een gedurfde keuze om zonder ironische afstand in te zoomen op een man van middelbare leeftijd die eenzijdig nagaat waar het fout gaat met de liefde. Möring plaatst je onder Hagenaus vel. Zijn bezeten, haast obsessieve en bij momenten zeurderige toon prikt en prikkelt. Je voelt hem, terwijl je over zijn schouder meekijkt, uiteenvallen en wat er overblijft samenharpen tot een nieuw verhaal.

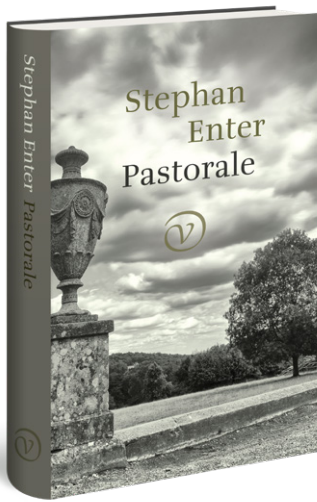
Gloria, Koen Sels

Met Gloria schreef Koen Sels een boek over de verrukkingen en valstrikken van het ontluikend vaderschap, maar ook over de donkere naweeën van verslaving en depressie. Over een klein, onopvallend leven in Antwerpen dat op de meest onverwachte momenten een bron van verwondering en ontroering is.

Gloria is een boek waarin zowel de politieke, ecologische en maatschappelijke kwalen van onze moderne tijd een plaats krijgen, als de meest intieme, persoonlijke ontboezemingen van de auteur. Sels graaft diep in zijn eigen ziel en is niet mild voor zichzelf.

Hij toont zich in zijn eigen onvermogen en onzekerheid, en legt daarbij een schaamteloze eerlijkheid voor de dag. Van binnenuit ontleedt hij de complexe liefde tussen een jonge vader en zijn dochter.

Sels schrijft een opwindend, grillig en uniek proza dat zowel lyrisch als aarzelend is, intiem en barok. Hij onderscheidt zich door middel van zijn taal die ongrijpbaar is en steeds ruimte laat voor dubbelzinnigheid. Sels bevraagt zichzelf en zijn omgeving zonder dat hij de pretentie koestert een waarheid op het spoor te komen. Bovenal is hij een moderne flaneur die door de steden en landschappen van de 21ste eeuw loopt en daar zowel de alledaagsheid als de kleine wonderen ontdekt, de lelijkheid en de schoonheid, en hoe dicht die soms bij elkaar liggen.

Pastorale, Stephan Enter
In *Pastorale* laat Stephan Enter meer dan voorheen de teugels stilistisch vieren. De rijke bijbelse taal blijft een constante bij hem, maar hij schrijft gedurfd en schuwt de metaforen niet, vooral in de precieze natuurbeschrijvingen. Dat past natuurlijk bij de bucolische romantitel.

Het in de verleden tijd vertelde *Pastorale* speelt in 1985 in Brevendal – anagram voor Barneveld. Het verhaal volgt Oscar en Louise, een broer en een zus uit een verarmde christelijke familie. De zeventienjarige Oscar is scholier en woont met zijn ouders in een groot huis in een park. Hij beleeft zijn eerste, stuntelige verliefdheid op de oudere zus van een Molukse klasgenoot. Zijn zus Louise keert berooid terug uit het westen des lands waar ze Engels studeert, om haar familie te vertellen dat ze stopt met haar studie. Het complexe gemoed van broer en zus wordt mooi weerspiegeld door Enters fijnmazige natuurbeschrijvingen.

De onschuldige adolescenten krijgen in deze bezielde coming of age-roman oog voor de tragiek en de slechtheid in de wereld. Een andere wereld lonkt, waar het leven blijer tegemoet getreden wordt dan door bevindelijke ouderlingen thuis. Tegelijkertijd is het dan gedaan met de pastorale paradijselijkheid van de jeugd. Volwassen worden heet dat: in Enters begaafde handen een invoelbaar drama zonder weerga.

Waagstukken, Charlotte Van den Broeck
In *Waagstukken*, het prozadebuut van Charlotte Van den Broeck na twee bekroonde dichtbundels, reist de schrijfster door Europa en de Verenigde Staten langs dertien mislukkingen, zoals een zwembad dat meer dicht dan open was, een fallische kerktoren, een tocht-

tige bibliotheek en een golfbaan waar het gras niet wilde groeien. Niet zelden overleden de architecten of bouwers nog vóór de voltooiing, of kort nadat een

storm van kritiek losbarstte. Stierven ze een zelfgekozen dood? In haar ietwat macabere onderzoek naar mythes van perfectionisme op leven en dood, naar mislukking en onbegrip, stuit ze op boze, bezorgde maar ook laconieke gesprekspartners, en op schamele resten en in eer herstelde gebouwen. Maar vooral komt ze met rijke verhalen over kunst en leven.

Ze komt bij die zoektocht ook zichzelf tegen: de schrijfster is nadrukkelijk ook personage en onderzoekt ook haar eigen angsten en pretenties, haar werkeethos en relaties tot anderen. Van den Broeck zet in deze kunstenaarsbiografieën zichzelf op het spel, en benut de ruimte van het essaygenre optimaal voor reflectie, relativisering en een goed verhaal. Zo is de avontuurlijke titel van het boek ook te betrekken op Van den Broecks eigen inzet - een essay, een poging, een glansvol waagstuk.

Zwarte schuur, Oek de Jong

“Hij rende weg, maar ont kwam niet”. Zo luidt de eerste regel van Graf te Blauwhuis, het klassieke gedicht van Gerard Reve. Het zijn woorden die van toepassing zijn op Maris Coppoolse, het centrale karakter in *Zwarte schuur*, de vijfde roman van Oek de Jong. In Coppoolses

jeugd op het Zeeuwse platteland vindt er een gebeurtenis plaats die hem en zijn latere werk als kunstenaar ingrijpend zal beïnvloeden: in zijn nabijheid sterft een meisje en het lijkt er op dat Maris daar schuldig aan is. Het gezin Coppoolse vertrekt uit het dorp, maar Maris zal tijdens zijn leven in zekere zin altijd een vluchter blijven, iemand die er niet in slaagt om de dood van het meisje definitief achter zich te laten.

Zwarte schuur is een roman over de draagwijdte van schuld, maar ook over het trauma van een veronderstelde dader, van iemand die gestempeld door het leven gaat. Met zijn geconcentreerde, sterk psychologische aanpak heeft Oek de Jong een mens en een decor neergezet die de lezer moeiteloos opeisen en dwingt hem daarmee om na te denken over de dunne lijn tussen seksualiteit en agressie, mannelijke identiteit en de al dan niet genezende kracht van kunst.